

der er det centrale i den bestaaende Ordning, nemlig Kjøbenhavns Befæstning; thi med Fæstningen som det centrale i vort Forsvar vil det vist næppe være muligt at komme lynderligt ned under det Beløb, som er bevilget i de senere Aar, ca. 18 Mill. For øvrigt antager jeg da ogsaa, at den Nedgang, som har fundet Sted paa indværende Aars Finanslov, og som jeg haaber ogsaa vil finde Sted paa det kommende Aars Finanslov, ikke vil holde sig i de følgende Aar. Fæstningen er jo foreløbig ny, og Vedligeholdelsesudgifterne kunne derfor blive staaende ved det Lavmaal, hvorpaa de i Virkeligheden staa for Øjeblikket, men senere hen vil der sikkert medgaa adskilligt større Summer til Fæstningens Vedligeholdelse, og det vil desuden rimeligvis blive nødvendigt ad Aare, at der foretages Ombygninger hist og her paa Grund af de Fremstridt, som Krigsvidenskaben i Mellemtiden har gjort. Jeg er tilbøjelig til at tro, at denne halve Million, der jo dog er noget, efterhaanden vil ganske forsvinde i den Opgang, som vil melde sig senere.

Endelig skal jeg dvæle ved det andet Hensyn, som jeg anførte, Hensynet til vort Forhold til Udlandet. Det er jo en Kendsgerning for alle, at Fæstningsbyggeriet her i Landet enkelte Steder i Udlandet er blevet fulgt med mistænk som Opmærksomhed. Det er en Kendsgerning, som ikke kan skjules, hvad enten nu denne Mistænk somhed er berettiget eller ikke. Man vil jo mene at have Grund til denne Mistænk somhed, dels under Hensyn til den ekstraordinære Maade, hvorpaa Regeringen optraadte for at faa Fæstningen bygget, dels ogsaa under Hensyn til, at Fæstningen jo i Virkeligheden er et saa stort anlagt Vaaben, at vor lille Hær i Grunden slet ikke fuldt ud kan bruge det. Man har altsaa ment i Udlandet, at denne Fæstning var bygget med den Forsudsætning, at vi skulde opnaa Alliance med en eller anden Stormagt o. s. v. Som sagt, Mistænk somheden er vakt. Jeg tror, at den i og for sig er uberettiget, og for kort Tid siden har jo den højtærede Udenrigsminister forsikret os om, at der fra den nuværende Regerings Side vilde blive gjort alt muligt for at værne om vor Neutralitet under Forsudsætning af, at den store europæiske Krig skulde bryde løs, og jeg tvivler ikke om Oprigtigheden af dette Tilfagn. Men Mistænk somheden er der, og hvis der kommer en Krig, er det slet ikke urimeligt at tænke sig, at en eller anden af Stormagterne vilde gøre sig al mulig Ulejlighed for at sætte sig i Besiddelse af Fæstningen, thi den Stormagt, hvem dette lykkedes, vilde jo derved

have vundet en ret betydelig Chance. En saadan Stormagt vilde faa rimeligvis ikke alene tage Fæstningen i Besiddelse, men tillige lægge Beslag paa hele vort Krigsmateriel, maaske Flaaden med, og hvor meget vi end staa imod, vilde vi, saa længe Krigen varer, være underkastede en fremmed Magts Herredømme, og muligvis vilde vi ligesom blive tvungne til at tage aktiv Del i Krigen, altsaa direkte blive Part i Sagen. Jeg mener, at der ligger en Fare for vor Nations Selvtændighed deri, at vi opretholde denne Fæstning, og derfor har jeg tilladt mig at stille dette Ændringsforslag. Det tager jo ganske vist ikke direkte Sigte paa, at Fæstningen skal nedlægges, det gaar formelt jo kun ud paa, at Vedligeholdelsesbevillingen til Fæstningen skal nægtes, men naar Vedligeholdelsesbevillingen nægtes, er det jo det samme som at borttage Betingelserne for, at Fæstningen overhovedet kan eksistere som Fæstning. Det, som mit Forslag altsaa i korte Træk skal være et Udtryk for, er dels den Opfattelse, at vi ikke kunne slaa os til Ro med den Ordning af vort Militærvæsen, der blev gennemført ved Forliget af 1ste April 1894, dels for Ønsket om at faa denne Ordning afløst af en anden og bedre, en Ordning, som svarer til vor finansielle Evne, og som i fuldt Maal kan siges at være Udtryk for vort Ønske om, at vi maa leve i god Forstaelse med alle vore Naboer, overhovedet med andre Nationer, samt endelig sluttelig for Ønsket om, at Folketing og Landsting maa komme til Forhandling om hele denne vigtige Sag. Med disse Bemærkninger skal jeg anbefale Forslaget til Vedtagelse.

Krigsministeren (Schack): Naar jeg i Dag skal have den Ære over for det høje Ting at fremsætte de Bemærkninger, jeg har at gøre i Anledning af de Ændringsforslag, der ere stillede til Krigsministeriets Budget, skal jeg begynde med at udtale, at der fra et enkelt Mindretal, bestaaende af 1 Medlem af Udvalget, er stillet Forslag, der ville gøre det umuligt at administrere efter de nu for Hæren og dens Institutioner eksisterende Love, og at jeg derfor ikke finder Anledning til at komme ind paa disse Forslag. Ligeledes skal jeg til det ærede Medlem, der nys satte sig, bemærke, at da hele Striden om Kjøbenhavns Befæstning og dens Betydning er debatteret saa meget her i Tinget, og jeg ikke nu har hørt noget egentlig nyt Moment fremført, skal jeg heller ikke tage denne Sag op. Idet jeg herefter vender mig til de Ændringsforslag, som ere fremsatte af Flertallet eller af hele Udval-